

هوالحکیم العلیم

دوفصلنامه آموزشی - پژوهشی - تحلیلی

سال پنجم، شماره سوم، پیاپی نوزدهم
بهار و تابستان ۱۳۹۸

صاحب امتیاز: بنیاد حکمت اسلامی صدرا   مدیر مسئول: زهره حسینی خامنه‌ای
سر دبیر: دکتر طوبی کرمانی   مدیر اجرایی: مژگان پروینیان

هیئت تحریریه

آیت‌الله سیدمحمد خامنه‌ای ..... استاد فلسفه، رئیس بنیاد حکمت اسلامی صدرا
دکتر غلامحسین ابراهیمی دینانی ..... استاد فلسفه، دانشگاه تهران
دکتر غلامرضا اعوانی ..... استاد فلسفه، دانشگاه شهید بهشتی
دکتر رضا داوری اردکانی ..... استاد فلسفه، دانشگاه تهران
دکتر آحد فرامرز قراملکی ..... استاد فلسفه، دانشگاه تهران
دکتر عبدالرزاق حسامی فر ..... استاد فلسفه، دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)
دکتر علینقی باقرشاهی ..... دانشیار فلسفه، دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)
دکتر قاسم پورحسن ..... دانشیار فلسفه، دانشگاه علامه طباطبائی (ره)

شاپا نسخه چاپی: ۲۳۲۲-۴۲۱۵   شاپای نسخه الکترونیک: ۲۶۷۶-۵۳۶۵   چاپخانه: نقره آبی

نشانی: تهران، بزرگراه رسالت، روبروی مصلاهی بزرگ تهران،
مجمع امام خمینی، ساختمان ۱۲، بنیاد حکمت اسلامی صدرا
صندوق پستی: ۱۵۸۷۵/۶۹۱۹
دورنگار: ۸۸۴۹۳۸۰۳
(اشتراک و فروش) ۸۸۱۵۳۵۹۴
وبگاه بنیاد حکمت اسلامی صدرا: www.mullasadra.org
ایمیل بنیاد حکمت اسلامی صدرا: siprin@mullasadra.org
وبگاه فلسفه و کودک: www.pac.org.ir
ایمیل اختصاصی گروه فلسفه و کودک: info@pac.org.ir

فصلنامه فلسفه و کودک

در پایگاه‌های (Noormags, Magiran) نمایه میشود.

فهرست مطالب

- ۱۱ ..... سرمقاله
- ۱۳ ..... تحلیلی انتقادی از سبک معنویت برای کودکان در آمریکا و مبانی کابالایی آن .....
 زینب برخوردار، سوده جعفری
- ۳۱ ..... سرشت - نشان ایرانی حکمت متعالیه و کاربرد آن در تحول بنیادین آموزش .....
 نواب مقربی
- ۴۱ ..... آموزش حفاظت از محیط‌زیست به کودکان (با تأکید بر آموزه‌های دینی) .....
 اسماعیل خارستانی
- ۵۵ ..... تفکر مراقبتی در حلقه‌ کندوکاو در برنامه آموزش «فلسفه و کودک» .....
 لعلیا رحیم‌زاده، معصومه صمدی، فهیمه انصاریان
- ۶۵ ..... تطبیق و بررسی الگوهای تربیتی ایرانی و مکاتب تعلیم و تربیت .....
 علی اکبر نصیری، هانیه شبانی
- ۷۱ ..... تبیین اصول تسهیلگر در برنامه «فلسفه و کودک» در تناظر با اندیشه اسلامی .....
 ایمان دیندار اصفهانی
- ۸۵ ..... نقد کتاب

سر مقاله

حمد و سپاس خدای را که آثار قدرت او بر چهره روز روشن تابان است و انوار حکمت او در دل شب تار، درخشان. آدمیان را به فضیلت نطق و مزیت عقل از دیگر حیوانات ممیز گردانید و برای هدایت و ارشاد، رسولان فرستاد تا خلق را از ظلمت و جهالت برهانیدند و صحن گیتی را به نور و معرفت آذین بستند...

(نصرالله منشی، مقدمه کلیله و دمنه)

تحریر این نوشتار برایم سخت است. سخن گفتن از مردان خدا توانی فزونتر میطلبید. «قلم» با همه قداستش عاجز است و «کلمه» با همه توانش، ناتوان؛ در وصف بزرگمردی خدایی که او را «سردار قلبها» مینامند. سخن گفتن از سردار شهید، سپهبد حاج قاسم سلیمانی، سخت است و سخت تر آنکه بخواهی مکتبی را که او به همراه یارانش بنا نهادند، واکاوی کنی و مبانی تعلیم و تربیت در این مدرسه را تبیین نمایی. ممکن است بعضی بگویند سردار، نظامی بود و چه ارتباطی است میان یک نظامی و تعلیم و تربیت اسلامی؟! مگر نه آنکه تعلیم و تربیت در اسلام هدف نهاییش پرورش چنین انسانهایی خداگونه است؟ چگونه میتوان شهید سلیمانی را معلم مکتبی ندانست که در آن بزرگترین انسانها تربیت میشوند؟

مکتب و مدرسه شهید چیست و چگونه میتوان در این مدرسه عشق به آیندگان آموخت آنچه را که رمز نجات انسانیت است از ظلمت و تباهی؟

مدرسه‌یی که شهیدان بنا کردند، عشق و عقل تدریس میکند که اول و آخر جستجوی سرچشمه‌هاست و شاگردان آن در پی یافتن گوهر وجود خویشند. در این مدرسه کاشتن دانه خلوص و عشق در خاک دل و جان، باغبانی آن و چیدن ثمرات آن، آموخته میشود.

بزرگی میگفت: دنیا دو بخش دارد، بخشی که در آن هر چیز قیمت دارد و بخشی که در آن قیمت بیمعناست؛ جایی قیمت بیمعنا میشود که ارزشها ظهور میکنند.

زندگی واقعی با قیمت کاری ندارد؛ وقتی به قلمرو ارزشها قدم مینهی، سراسر زندگی طعم عشق خالق بخود میگیرد و شهدآگین میشود. آنچه در مدرسه شهید میتوان آموخت اینست که حیات اصیل و واقعی، زندگی با ارزشهای حقیقی جهان است و این معشوق است که حیات مادی را سرشار از زیبایی، حقیقت، خلوص و مهربانی میکند...

مدرسه شهید سلیمانی و یارانش، مدرسه زندگی است، رشد و سیلان و حرکت و جنبش همراه با امید، انتظار و نشاط، و چاشنی توکل و رضا. در آنجا پیوندی ناگسستنی میان خدا و بنده خدا شکل میگیرد و در آن «من» میروود و اوست که میماند؛ که اگر من باشد، دیگر «او» نیست و اینست سر «انا الحق» حلاج... بایزید میگفت: در زیر جامه‌ام چیزی نیست جز خدا! این بصیرت در چنین مکتبی یافت میشود که روح را جلا میدهد، دل را میلرزاند و عقلانیتی عاشقانه و شیرین بوجود می‌آورد.

در مدرسه سردارها، نه تنها زندگی برخی راهگشای حیات برخی دیگر است، بلکه مرگ یا شهادت آنان نیز میتواند باعث بیداری و رهایی شود. شهادت ایشان فرصتی است برای شکوفایی دل‌های کسانی که حساب و کتاب دنیا، چیزی نیست جز حجابی در راه رشد روح و روان آنها. دروس این مدرسه صداقت است و عبودیت خدا، ادای تکلیف الهی است و خدمت به مردم، ایثار و فداکاری است و رأفت و مهربانی، بصیرت است و دشمن‌شناسی، اطاعت است از امام عصر و مقام ولایت، پاسداری از لحظه‌های عمر در راه خدمت به مظلومین، هر کجای دنیا و در هر سنگر و جبهه‌یی.

ما بعنوان متولیان تعلیم و تربیت ایرانی و اسلامی، وظیفه داریم این مدرسه را حفظ کنیم، بسط و گسترش دهیم و از آن پاسداری کنیم، تا شاید تنها بخش اندکی از دین خود را به این عزیزان همیشه‌جاوید، ادا کرده باشیم.

«تُعِزُّ مَنْ تَشَاءُ وَتُذِلُّ مَنْ تَشَاءُ»؛ هر کس را که بخواهی عزت میدهی و هر که را که بخواهی، خوار میگردانی (آل عمران / ۲۶).

آن را که کردگار کرد عزیز

نتواند زمانه، خوار کند

(قآنی)

والسلام علیکم ورحمة الله

زهرة حسینی خامنه‌ای

تحلیلی انتقادی از سبک معنویت برای کودکان در آمریکا و مبانی کابالایی آن

زینب برخوردار^۱، سوده جعفری^۲

پژوهشی علمی و دانشگاهی است که به معرفی مبانی سبک معنویت برای کودکان و بررسی انتقادی آن میپردازد و عملی شدن یا حتی اجرایی نشدن آن در ایران، خارج از رویکرد مقاله است.

کلیدواژگان: معنویت، سبک معنویت برای کودکان، کابالا، نور درونی، کارن برگ.

مقدمه

از آنجا که معنویت، اتصال فطرت پاک انسانی با عالم معناست و پاک نگه داشتن فطرت و محبوب نشدن آن باید از دوران کودکی مورد توجه قرار گیرد، پرداختن به معنویت برای کودکان ضرورت خود را نشان میدهد. تربیت کودکانی منطقی و معنوی باید در اولویت برنامه‌ریزیهای هر جامعه قرار گیرد. امروزه دو جریان مهم «فلسفه برای کودکان» و «معنویت برای کودکان» در جهان ایجاد شده و مورد توجه است. از آنجا که این آموزش، بر مبانی خاص استوار است، لازم است پژوهشگران و محققان در جهت بومی‌سازی و بررسی مبانی اصلی به بررسی تطبیقی نیز بپردازند.

در عصر حاضر بمدد تکنولوژی و وسایل ارتباط جمعی سریع و در دسترس همگان، اصطلاح دهکده جهانی بکار برده میشود، زیرا فناوری الکترونیکی، جهان را بصورت یک دهکده فشرده تغییر داده و حرکت اطلاعات از هر نقطه به نقاط دیگر جهان در کمتر از چند ثانیه ممکن شده است. بر این اساس، ضروری است پیش از آنکه یک کالای فرهنگی، اعتقادی، اجتماعی که دارای ابهامات و تناقضات فراوان است، بصورت کاملاً نامحسوس وارد جامعه ما شود و اذهان منعطف کودکانی را که میتوانند زمینه‌ساز تکامل و تعالی یک جامعه باشند، آنگونه که میخواهد ساماندهی کند، به بررسی دقیق آن پرداخته و جوانب مثبت آن را اتخاذ نموده و آنچه را که

چکیده

سبک معنویت برای کودکان (SFK Spirituality) بعنوان یک سبک آموزشی، توسط کارن برگ در آمریکا پایه‌گذاری شده و بر باورها و اصول کابالایی که یکی از شاخه‌های عرفان یهودی است، مبتنی است. این سبک تأکید دارد که همه کودکان در سراسر جهان و با هر دینی، باید تجارب معنوی داشته باشند. بنابراین از دید بنیانگذاران آن، اینکه اکثر مخاطبان این سبک، اعلام نمایند که مسیحی یا مسلمان هستند، تأثیری بر عملکرد جنبش معنویت برای کودکان ندارد، زیرا آنها نسبت به هر مکتبی گشودگی دارند؛ بعبارت دیگر، فراتر از ادیان عمل نموده و از مبانی خود بعنوان یک گرایش و هدیه معنوی بحث میکنند و بر این باورند که کودکان حق دارند از گنجهای معنوی جهان بهره‌مند شوند.

سبک معنویت برای کودکان، در حال حاضر به چند زبان ترجمه شده و در مسیر گسترش و ورود به کشورهای مختلف جهان است. بر عهده پژوهشگران و متولیان این حوزه است که به بررسی این سبک پرداخته و مبانی و منابع آن را شناسایی کرده و مورد سنجش قرار دهند تا چنانچه در برهه‌یی از زمان، تصمیمی اتخاذ شد که حرکت مشابهی در ایران انجام شود یا حتی از طرف بنیانگذاران این سبک - با توجه به فعالیت بین‌المللی آنها - اقدامی صورت گیرد، پیش از آن و بدون در نظر گرفتن اینکه آیا با اقبال روبرو خواهد شد یا نه، مبانی این سبک بررسی شده باشد. مقاله حاضر

تاریخ تأیید: ۹۸/۱۰/۱

تاریخ دریافت: ۹۸/۸/۱

۱. دانشیار گروه فلسفه و کلام اسلامی دانشگاه تهران (نویسنده مسئول)؛
Barkhordariz@ut.ac.ir

۲. دانش‌آموخته کارشناسی ارشد فلسفه و کلام اسلامی دانشگاه تهران؛
Jafari_so@ut.ac.ir

سرشت - نشان ایرانی حکمت متعالیه و کاربرد آن در تحول بنیادین آموزش

نواب مقربی*

چکیده

در باب حکمت متعالیه که نمودار حکمت و فلسفه ایرانی است، پژوهشگران بسیاری از جنبه‌های گوناگون به بحث و فحص پرداخته‌اند. با اینهمه، این پرسش اساسی شاید کمتر محل اعتنا بوده است که «سرشت-نشان» ویژه ایرانی ملامت‌درا - که شاید واپسین فیلسوف دستگاه‌ساز و پارادایم‌آفرین در تاریخ فلسفه ایرانی باشد - چیست؟ کدام ویژگی گوهری و بنیادی است که ملامت‌درا را از دیگر فیلسوفان در فرهنگها و فلسفه‌های دیگر جدا میسازد و مشخص می‌کند. از سوی دیگر، پر پیداست اگر بناست حکمت متعالیه از پرده تاریخ و پوشیدگی بدر آید و بجای خاک خوردن در کتابخانه‌ها و تکرار مکرر در حوزه‌های تنگ مباحث نظری بیپایان و خالی از فایده عملی، در زندگی روزمره و فرهنگ امروز ایرانیان کارگر بیفتد، بایستی بتواند در آموزش و پرورش جامعه، تحول بنیادین بمعنای تحول در نگرش فلسفی به آموزش، پدید آورد. در این جستار تلاش میشود نخست صفتهای مشخصه و نشان‌ویژه‌های حکمت متعالیه ملامت‌درا بررسی و بازکاوی شود و سپس شیوه اطلاق آن بر آموزش و برنامه‌های نوین آموزشی مربوط، همچون برنامه تحول‌آفرین فلسفه و کودک که رهیافتی سراسر دیگروگون به آموزش و پرورش در ایران و جهان دارد، بحث و طرح شود.

کلیدواژگان: حکمت متعالیه، سرشت-نشان ایرانی، تحول آموزش، فلسفه و کودک، حکمت مشرقی، روش‌شناسی گزین‌گرایانه.

۱. مقدمه

برای جستن و یافتن سرشت و نشان ایرانی حکمت متعالیه ملامت‌درا بمتابه سنگ بنای تحول آموزش در

ایران، از سه چشم‌انداز میتوان به آن نظر افکند: نخست از چشم‌انداز فرا - فلسفه یا فلسفه فلسفه؛ یعنی اینکه ملامت‌درا چگونه رهیافتی درباره خود فلسفه دارد. در این مرحله، مثلث فلسفه یا بعبارت دیگر دیدگاههای سه‌گانه ملامت‌درا در باب خود فلسفه و کارکرد فلسفه طرح میشود و این نتیجه حاصل میشود که در اندیشه ملامت‌درا فلسفه چیزی بیش از نظروزی صرف دانشگاهی است و با دگرگونی اساسی آدمی سروکار دارد و درحقیقت گونه‌ی روش زندگی است که چیز دیگری را نمیتوان جایگزین آن کرد.

در مرحله دوم، به منابع حکمت متعالیه میپردازیم. در اینجا جنبه دیگری از صبغه ایرانی فلسفه ملامت‌درا آشکار میشود. هرچند ملامت‌درا از منابع گوناگون وحی، نقل و فلسفه یونان بهره برده ولی تأکید بیشتر او بر منبع بدست آمده در حکمت مشرقی شیخ‌اشراق مشهود است. در واقع ملامت‌درا میراث‌دار حکمت مشرقی‌بی است که در واپسین آثار ابن‌سینا برای نخستین بار مطرح شد و سپس با حکمت اشراق سهروردی به کمال رسید و سرانجام بدست ملامت‌درا شيرازی بثمر نشست. حکمت اشراق یا حکمت نوری همان حکمت فیلسوفان ایران باستان است که اکنون بدست ما رسیده است.

در مرحله سوم، روش‌شناسی ویژه بکار رفته در سراسر حکمت متعالیه است که میتوان آن را «روش‌شناسی گزین‌گرایانه» نامید. ملامت‌درا در واقع به تمام منابع معرفتی که در زمان او رایج بوده، نظر دارد و هر یک را بدقت واری کرده و در هر مورد آنچه را که با دستگاه فلسفی و اهداف او سازواری دارد، اخذ و آنچه را خلاف آن است، طرد میکند. ولی نکته حائز اهمیت اینست که در همین طرد و رد نیز از روش تحلیل انتقادی و منطقی بهره برده و هیچ اندیشه‌ی را تحلیل‌ناشده رها نمیکند و بکناری نمینهد.

تاریخ دریافت: ۹۸/۸/۱ تاریخ تأیید: ۹۸/۱۰/۱

* دانش‌آموخته دکتری فلسفه دین، دانشگاه آزاد اسلامی؛
nawabmoqarrabi@gmail.com

آموزش حفاظت از محیط‌زیست به کودکان (با تأکید بر آموزه‌های دینی)

اسماعیل خارستانی*

عبارتست از مجموعه موجودات، منابع و عوامل و شرایط هماهنگی که در اطراف هر موجود زنده‌ی وجود دارد و ادامه حیات او به آن وابسته است. آلودگی محیط‌زیست بر کیفیت و چرخه طبیعی حیات اثر میگذارد و پیامدهای زیانباری برای زندگی انسان، حیوان، گیاه و بناها به‌مراه دارد. در جهان امروز، مسئله آلودگی یکی از مهمترین حادثترین مشکلات تمدن انسانی است و نقش انسان در آلودگی محیط‌زیست بسیار چشمگیر است.

انسان در جایگاه اشرف مخلوقات، مسئولیتی سنگین در قبال حفظ محیط‌زیست دارد؛ نه تنها برای اینکه از مواهب آن برخوردار است، بلکه برای مراقبت از آن و دلبستگی به همه عوامل و عناصر موجود در زمین و مهرورزی و قدردانی از اینهمه نعمت. از اینرو ضرورت آموزش مفاهیم زیست‌محیطی به اندازه‌ی است که در فرهنگ اصیل ایرانی و آموزه‌های مذهبی بر حفاظت از آب و خاک و آلوده نکردن آنها بسیار تأکید شده است. قرآن کریم در اینباره میفرماید: «هو انشاکم من الارض و استعمرکم فیها...» او خدایی است که زمین را برای شما خلق کرد تا در آن به عمران و آبادانی بپردازید» (هود/ ۶۱؛ جواد املی، ۱۳۸۶).

در این میان، آموزش محیط‌زیست فرایند فعالی است که طی آن، آگاهی، دانش و مهارت‌ها ارتقا یافته و منجر به درک، تعهد، تصمیمات آگاهانه و فعالیتهای سازنده برای مدیریت تمامی اجزای بهم آمیخته محیط‌زیست میشود (میبودی، ۱۳۹۰). نگرش، ارزشها، تعهد و مهارتهای مورد نیاز برای حفظ محیط‌زیست در افراد از سنین پایه آغاز میشود (Basile, 2000; Aini and Laily, 2010; Meiboudi et al., 2011) و مهدکودک بعنوان فضایی که کودکان ساعتهای زیادی از روز را آنجا سپری میکنند، میتواند یکی از مهمترین فضاها برای افزایش آگاهیهای زیست محیطی کودکان باشد.

بعقیده تامپسون و بارتون نگرشهای محیط‌زیستی بر دو مبنای طبیعت‌محور و انسان‌محور شکل گرفته‌اند. نگرشهای طبیعت‌محور اشاره به همدلی با طبیعت دارد و ارزش طبیعت

چکیده

شکلگیری نگرش، ارزشها، تعهد و مهارتهای مورد نیاز برای حفظ و پشتیبانی محیط‌زیست در افراد، از سنین پایه آغاز میشود. آموزش از مهمترین و مؤثرترین شیوه‌های افزایش ادراک فرد و مهارت نسبت به مسائل و مشکلات محیط‌زیستی است و تغییرات رفتاری مثبت و پایدار را در راستای حفظ محیط‌زیست بدنبال دارد. اگر آموزش حفاظت از محیط‌زیست از ابتدا برای کودکان آغاز شود، تغییراتی را در نگرش، آگاهی و مهارتهای آنان ایجاد خواهد کرد و کودکان میتوانند بطور کاربردی در محیط پیرامون خود به حفاظت از محیط‌زیست پرداخته و از منابع بطور صحیح استفاده نمایند. پژوهش حاضر با هدف بررسی و تحلیل آموزش محیط‌زیست به کودکان، با تأکید بر آموزه‌های دینی، و بروش توصیفی - تحلیلی، با استفاده از فیش‌برداری انجام شده است. در این تحقیق، پس از بررسی تحقیقات انجام شده مرتبط، تعاریف و اصطلاحات متصل با پژوهش ارائه شده است. در ادامه، جایگاه محیط‌زیست، اهمیت حفظ محیط‌زیست، آموزش، بستر اصلی محیط‌زیست، ضرورت آموزش محیط‌زیست، فلسفه آموزش محیط‌زیست، اهداف آموزش محیط‌زیست، تأثیر محیط‌زیست سالم بر انسان و ضرورت آموزش کودکان برای حفاظت از محیط‌زیست، مورد بررسی و تحلیل قرار گرفته است. مهمترین نتیجه بدست آمده اینست که حفاظت از محیط‌زیست را باید از کودکی آموزش داد چراکه آموزش در کودکی، مشارکت برای حفاظت از محیط‌زیست در بزرگسالی را بدنبال دارد.

کلیدواژگان: محیط‌زیست، آموزش، کودکان،

اهداف، ضرورت.

مقدمه

طبیعت و محیط‌زیست، موهبتی خداوندی است و

تاریخ تأیید: ۹۸/۱۰/۱

تاریخ دریافت: ۹۸/۸/۱

* دانشجوی دکتری فلسفه تعلیم و تربیت، دانشگاه علامه طباطبائی؛

kharestani57@yahoo.com

تفکر مراقبتی در حلقه کندوکاو در برنامه آموزش «فلسفه و کودک»

لعیا رحیمزاده^۱، معصومه صمدی^۲، فهیمه انصاریان^۳

و آماده‌سازی نیرو برای این اجتماع پیش‌رونده و تنوع نظریه‌های پرورشی درباره ایفای نقش نیروهای اجتماعی، توجه سیاستگذاران آموزشی را به اهمیت فرایندهای آموزش و پرورش و نحوه رویکرد دست‌اندرکاران آموزش نسل آینده معطوف کرده است (کنعانی هرنندی و همکاران، ۱۳۹۷). تغییرات سریع جامعه امروز، اطلاعات بیشتر در دسترس و نیاز به سازگاری سریع با شرایط پویای امروز، اهمیت قدرت تحلیل و تفکر را برای ایفای بهترین نقش در شرایط مذکور نشان می‌دهد. در همین راستا، بنظر میرسد رویکرد آینده آموزش و پرورش باید بر محوریت روشهای صحیح تفکر و استدلال باشد (Murris, 2008).

از طرفی، اهمیت توجه به رشد روانی اجتماعی کودکان، بعنوان یکی از مهمترین ملاکهای موفقیت نظامها و برنامه‌ریزیهای آموزشی انکارناپذیر است (Leszczensky et al., 2015)؛ بطوری که طبق نتایج تحقیقات، ۲۵٪ تا ۵۰٪ از تمامی کودکان و نوجوانان در آمریکا در سنین ۱۰ - ۱۷ سالگی در معرض خطر محدودیتهای آموزشی، عاطفی، اقتصادی و فرصتهای اجتماعی هستند که میتواند سبب سوق داده شدن آنان بسمت رفتارهای پرخطر و فعالیتهایی نظیر اعمال خشونت، خرابکاری، فعالیت جنسی حفاظت نشده، سوء مصرف الکل و مواد، فرار از مدرسه و ترک تحصیل گردد (Kalina et al., 2013; Kruczek et al., 2005).

برنامه آموزش «فلسفه و کودک» را میتوان یکی از موفقترین تلاشها برای ایجاد برنامه‌ی منسجم در آموزش تفکر، بویژه تفکر انتقادی و خلاق در حوزه‌های مختلف فردی و اجتماعی دانست. عده‌ی از مربیان فلسفه، در اواخر دهه ۱۹۶۰، این طرح را با هدف فراهم کردن برنامه‌ی تحصیلی در زمینه کاوش فلسفی برای افراد تهیه کردند. «فلسفه و کودک» بر اساس روش دیالکتیک سقراط است و تمرکز آن بر جستجو و پرسشگری است (قائدی، ۱۳۸۱). «فلسفه و کودک»، نمونه‌ی قابل تأمل از کاربرد فلسفه در سیستم آموزشی است و با هدف آموزش قدرت تحلیل و تفلسف به کودکان برای اندیشه و حل مشکلات و مسائل پیش‌روی آنان، آموزش داده میشود

چکیده

تفکر مراقبتی، مهارتی فکری، اخلاقی، عاطفی، هنجاری و مبتنی بر ارج نهادن و مشارکت فعال در اجتماع، همراه با درجانی از دغدغه برای بسط و گسترش خیر همگانی است که در کنار دو نوع تفکر انتقادی و خلاق، مسیر رشد قدرت تحلیل فکری را هموار می‌سازد. تفکر قدردان، سپاسگزارانه، هنجاری، عاطفی، فعال و همدلانه از جمله مؤلفه‌های کاربردی تفکر مراقبتی در اجتماع محسوب میشود. بسط و تغییر باور دانش‌آموزان نسبت به پدیده مراقبت، ضرورتی انکارناپذیر و از رسالتهای حیاتی تسهیلگر برای سلامت روان و بالندگی فکری آنها در حلقه‌های کندوکاو است. پژوهش حاضر با هدف تعریف مفهومی تفکر مراقبتی در حلقه کندوکاو آموزش «فلسفه و کودک» بر اساس منابع مرتبط انجام شده است. روش پژوهش تحلیل و توصیف مبانی نظری برای تبیین مفهوم تفکر مراقبتی، کاربرد تفکر مراقبتی و روشهای بهبود این نوع تفکر در حلقه کندوکاو آموزش «فلسفه و کودک» است. نمونه تحلیلی مورد نظر، با دو پیش‌شرط «جدید بودن» و «مبنا بودن»، از میان انواع منابع موجود درباره تفکر مراقبتی، انتخاب شده و بروش کتابخانه‌ی گردآوری شده‌اند.

کلیدواژگان: تفکر مراقبتی، حلقه کندوکاو، آموزش

«فلسفه و کودک».

مقدمه

توسعه روزافزون ساختارهای اجتماعی و نیاز به تربیت

تاریخ دریافت: ۹۸/۸/۱ تاریخ تأیید: ۹۸/۱۰/۱

۱. دانشجوی دکتری فلسفه تعلیم و تربیت، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران؛

layarahimzadeh@gmail.com

۲. دانشیار پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش (نویسنده مسئول)؛ fsamadi30@yahoo.com

۳. استادیار دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکزی؛ f.ansarian110@yahoo.com

تطبیق و بررسی الگوهای تربیتی ایرانی و مکاتب تعلیم و تربیت

علی اکبر نصیری^۱، هانیه شبانی^۲

چکیده

مفاهیم «تعلیم و تربیت» و «انسان» دو مفهوم مقارن با هم هستند؛ هر جا انسانها زندگی کرده‌اند، مسئله تعلیم و تربیت نیز مطرح بوده است. ضرورت و نقش تعلیم و تربیت در زندگی انسان امری بدیهی و غیرقابل انکار است. این نوشتار درصدد است الگوهای تربیتی از نظر دو فیلسوف اسلامی ایرانی، سهروردی و صدرالمآلهین را تبیین و بررسی نماید. انسان‌شناسی در فلسفه سهروردی اهمیت زیادی دارد و تعلیم و تربیت نیز بدون شناخت انسان ممکن نیست، بنابراین او اولین قدم را شناخت نفس معرفی می‌کند. فاعل شناسا معنابخش معلوماتی است که به ذهن وارد میشود، پس بر اساس شهود درونی، معلومات تعیین می‌یابند و شخص از راه قوه عقلانی پرورش یافته، قالبهای درستی در ذهن میسازد و معلومات را در قالبها میریزد. سهروردی در تلاش است بین عقل و عرفان پیوند برقرار کند تا شخص بدینوسیله تربیت صحیح پیدا کند؛ آنچه او «ربانی شدن» نام مینهد. اما ملاصدرا شروع فعالیت‌های ادراکی نفس را - مستقیم یا غیرمستقیم - از راه حواس میداند. نفس فطرتاً فاقد معلومات است. انسان با قرار گرفتن در معرض عینیات و محسوسات به شناخت میرسد و از طرف دیگر، میتواند با استفاده از قوه تخیل به واقعیات امور دست یابد، بشرطی که قوه تخیل ابتدا با پرورش اندیشه و عقل، جهت درستی پیدا کرده باشد. ملاصدرا علاوه بر مبانی مشابهی که با سهروردی دارد، به بیان مبحث مهم حرکت جوهری پرداخته که طی آن نفس میتواند از پایینترین مرتبه خود به بالاترین مراتب جوهری خویش ارتقا یابد. شهودگرایی سهروردی و اعتقاد ملاصدرا به حرکت جوهری نفس، از مهمترین تمایزهای آراء این دو فیلسوف بزرگ است.

کلیدواژگان: تعلیم، تربیت، روشهای تربیتی، ملاصدرا، سهروردی.

مقدمه

اگر علوم انسانی، بویژه علوم تربیتی که نقشی اساسی در زمینه‌های اجتماعی، سیاسی و فرهنگی دارد، بر مبنای فرهنگ اصیل ایرانی و اسلامی طرحریزی نشود، همیشه ناتوان و وابسته خواهیم بود و به استقلال فرهنگی و بدنبال آن، استقلال اجتماعی، سیاسی و غیره نخواهیم رسید. در کشور ما، بویژه پس از پیروزی انقلاب اسلامی، کم‌کم فلسفه تعلیم و تربیت نمود یافت و در چند دانشگاه مهم کشور مقطع کارشناسی ارشد و دکتری آن دایر شد. این رشته تحت تأثیر آموزه‌ها و تعلیم غربی بنا شد درحالیکه ما از اندیشه‌های فلسفی فلاسفه و حکمای بزرگ ایرانی، از جمله سهروردی، ملاصدرا، فارابی، ابن‌سینا، میرداماد و... برخورداریم، بنابراین بهتر است از علوم و آموزه‌های غربی بعنوان ایده‌ی برای تأسیس فلسفه تعلیم و تربیت متناسب با فرهنگ اصیل و بومی ایرانی - اسلامی استفاده گردد، نه اینکه اساس این فلسفه آموزه‌های غربی باشد.

تمدن ایرانی، تاریخی بسیار طولانی دارد و چنانکه از تحقیقات باستان‌شناسان و مورخان برمی‌آید، نزدیک به پنج هزار سال پیش از میلاد، اقوامی در فلات ایران زندگی میکردند که از تمدن و فرهنگ نسبتاً پیشرفته‌ی بهره‌مند بودند. نخستین آموزشگاه پس از خانواده، آتشکده‌ها بود و پیشوایان دینی پس از پدر و مادر، نخستین آموزگاران بودند و بالاترین هدف، ایجاد اخلاق شخصی و انسانی بود (کاردان، ۱۳۷۴: ۱/ ۷۲). تعلیم و تربیت از آغاز زندگی بشر بر فراز کره خاکی و تصرف او در طبیعت و تأثیر وی در جامعه، وجود داشته است و همواره شناسایی نیازهای مادی و معنوی انسان و روش ارضای آنها از طریق تعلیم و تربیت بدست می‌آمده و به نسل بعد منتقل میشد، تا رفته‌رفته دامنه این شناخت به رشد و دانش و تکنولوژی امروزی رسید. تعلیم و تربیت نه‌تنها میتواند در رشد

تاریخ دریافت: ۹۸/۸/۱

تاریخ تأیید: ۹۸/۱۰/۱

۱. استادیار گروه فلسفه و کلام اسلامی دانشگاه سیستان و بلوچستان؛

draliakbarnasirii@gmail.com

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد فلسفه و کلام اسلامی دانشگاه سیستان و

goleandooh@gmail.com

بلوچستان (نویسنده مسئول)؛

تبیین اصول تسهیلگر در برنامه «فلسفه و کودک» در تناظر با اندیشه اسلامی

ایمان دیندار اصفهانی*

از نیروی اراده و تصمیمگیری، مسئولیت انتخاب و عمل بر عهده انسان گذاشته شده است و از اینرو از موضوعات بحث‌برانگیزی که طی چند سال اخیر مطرح شده، علاقه به توسعه تواناییهای فکری است.

چنین علاقه‌یی در تاریخ تعلیم و تربیت ریشه دارد. متأسفانه مدارس امروز، توجه خود را بیشتر به انتقال اطلاعات (حافظه) و حقایق علمی معطوف کرده و از تربیت انسانهای متفکر فاصله گرفته‌اند. اما کودکان امروز از طریق رادیو و تلویزیون، اینترنت و موبایل و... تحت تأثیر مسائل بزرگترها قرار می‌گیرند و آنها نیز مانند بزرگسالان، دنیا را آمیخته‌یی از امکانات گوناگون و راه-حل‌های دیگر می‌یابند و باید این مسئله را یاد بگیرند که چگونه برای خود قضاوت اخلاقی قابل قبولی داشته باشند. این در حالی است که انسانها بعنوان مخلوقاتی ضعیف در محیطی ناسازگار نیاز به پرورش قابلیت‌های شناختی خود دارند تا بقای خویش را تضمین نمایند. پس، آموزش فلسفه به کودکان موقعیتی فراهم میکند تا کودکان پرسشهای خود پیرامون مفهومیها را بپرسند و آنها را مورد بررسی قرار دهند، تفکر خود را بهبود بخشند، از ایده‌های دیگران و فلسفه سنتی درس بگیرند و با توجه به آن، خود، جامعه و جهان را بهتر بشناسند و قضاوت کنند، و زندگی هدفمندی داشته باشند.

کودکان بطور ذاتی متفکر و کنجکاو هستند. تفکر خوب و بهینه، نیازمند پرورش صحیح آن در دوران کودکی است. برای داشتن افرادی با قوه تفکر بالا و نقادی عالی، باید بتوانیم این استعدادها را در زمان کودکی پرورش داده و از آنها در مسیر صحیح استفاده نماییم. کودکان در این فرایند علاوه بر کسب روش صحیح تفکر و بحث مثبت، به نتایج دیگری نیز دست می‌یابند که هر کدام از آنها میتواند دلیلی جداگانه برای این امر باشد. از اینرو، کودکان راه صحیح تفکر، خوب شنیدن، خوب صحبت کردن، خوب نقد و تحلیل کردن، احترام به نظر مخالفان، انتخاب دیدگاه صحیح بدون جبر یا تقلید و سرانجام، تعامل مثبت با دیگران (بدون تضییع حقوق

چکیده

امروزه «فلسفه و کودک»، مورد استقبال جوامع مختلف قرار گرفته است، زیرا در این روش، با محوریت پرورش تفکر خلاق و انتقادی، مسائل مختلفی به کودک آموزش داده میشود. در ایران نیز این برنامه به‌همت بنیاد حکمت اسلامی صدرا در سال ۱۳۷۳ آغاز گردید و تهیه و تنظیم برنامه بومی و روایت ایرانی این طرح فلسفی، در دستور کار قرار گرفت. در این نوشتار، به‌اجمال، برنامه فلسفه و کودک را در هفت رکن: ۱. مربی، ۲. زمانبندی، ۳. محیط، ۴. روش آغاز بحث، ۵. اندیشه‌ورزی، ۶. روش و قالب ارائه و ۷. محتوا، توضیح داده و رکن مربی را که نقش تسهیلگر دارد، بتفصیل بررسی میکنیم. از آن جایی که این برنامه بطور رسمی در غرب تدوین شده، بیشک تحت تأثیر اندیشه‌های غربی است و نیاز است برای بومیسازی و سازگاری آن با فرهنگ و سنت ایرانی بازنگری شود. با توجه به تأکید اسلام به تربیت فکری انسانها و همچنین با توجه به ظرفیتهای زیادی که در متون فرهنگ ایرانی اسلامی از جهات مبانی، اصول، روش، محتوا و... وجود دارد، میتوان یک برنامه متناسب با این فرهنگ، بومیسازی کرد. پژوهش پیش رو که بر روش کتابخانه‌یی صورتبندی شده، نمونه کوچکی از ظرفیتهای موجود مورد ادعاست.

کلیدواژگان: فلسفه و کودک، اصول تسهیلگر، تربیت فکری، فرهنگ ایرانی اسلامی.

مقدمه

یکی از ویژگیهای منحصر بفرد انسان در میان تمامی موجودات خاکی، برخورداری از نیروی تفکر و مسئولیت ناشی از آن است، زیرا بر اساس قدرت تفکر و برخورداری

تاریخ تأیید: ۹۸/۱۰/۱

تاریخ دریافت: ۹۸/۸/۱

* دانش آموخته کارشناسی ارشد فلسفه اسلامی، دانشگاه قم؛

Iman1404@gmail.com

تأملی نقادانه از چشم‌انداز «فلسفه و کودک» بر کتاب «اصول تسهیلگری و ویژگیهای تسهیلگر حلقه کندوکاو»

نواب مقربی^۱

رشتچی، مزگان (۱۳۹۵) *اصول تسهیلگری و ویژگیهای تسهیلگر حلقه کندوکاو*، تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی؛ ۱۲۴ صفحه، قطع وزیری، ۹۰.۰۰۰ ریال.

یکی از ویژگیهای آثاری که در حوزه مسائل نوپدید منتشر میشوند، این است که این آثار در واقع تألیف نیستند بلکه ترجمه‌اند. در سالهای پیشین ترجمه باب و غالب بود ولی در سالهای کنونی دیگر ترجمه آثار، چندان محبوب نیست، چراکه بیشتر محققان با زبان انگلیسی آشنایی دارند و نیاز به مطالعه ترجمه‌های مغلوط و دست دوم ندارند. از سوی دیگر، هرچند ترجمه خوب پدیده‌ی دشواریاب و خواندنی است، با اینهمه، بنظر میرسد تألیف اثر در برابر ترجمه، ارزش والاتری دارد و امتیاز بیشتری برای نویسنده به‌همراه دارد. از اینرو، برخی نویسندگان ترجیح میدهند با ترجمه پراکنده از آثار مختلف و مقاله‌های گوناگون، تألیفی هرچند نه چندان سازوار، بدست دهند. ویژگی اصلی اثر اصیل تألیفی این است که حاوی اندیشه‌ی بکر و بدیع باشد، نه تکرار مکرر آثار ترجمه شده دیگران.

نویسنده کتاب مورد بحث، روش دوم ترجمه آثار متعدد و گهگاه اضافه کردن مطالب توضیحی، تفصیلی و نمونه‌های داستانی را اتخاذ کرده است. صداقت علمی حکم میکند اگر کتابی ترجمه است، منبع دقیق آن در اثر یاد شده و به آن ارجاع شود نه اینکه تنها اشاره‌هایی کلی به آثار پراکنده صورت گیرد.

یکی از کارهای اساسی و لازم که در حوزه فلسفه و کودک میتوان انجام داد، ارزیابی دقیق و تحلیلی و بررسی سازواری و ناسازواری آثار و مقاله‌هایی است که در این حوزه منتشر شده‌اند. یکی از این آثار، کتاب *اصول تسهیلگری و ویژگیهای تسهیلگر حلقه کندوکاو* است که به‌ممت گروه فکرپروری برای کودکان پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی منتشر شده است.

نوشتار پیش رو به بررسی و ارزیابی تحلیلی این کتاب و سازواری آن با مبانی برنامه «فلسفه و کودک» و نیز روایت بومی آن در ایران می‌پردازد. در بررسی‌هایی از این دست، دو هدف عمده برآورده میشود: نخست چکیده‌ی کلی از تمام مباحث کتاب بدست داده میشود که در جای خود خالی از فایده علمی نیست، سپس کاستیها و نارساییهای کتاب، هم از لحاظ صوری و هم از لحاظ محتوایی، آشکار میشود و بر آفتاب می‌افتد که فایده کار را دو چندان میکند. مدعای این نوشتار کوتاه، این است که کتاب مورد بحث، ایرادها و اشکالهایی اساسی، هم در صورت و هم در مبانی و اصول دارد که در ادامه باختصار به برخی از آنها اشاره میشود.

۱. دانش‌آموخته دکتری فلسفه دین، دانشگاه آزاد اسلامی؛

صرفنظر از این ایراد کلی، که نه تنها به اثر مزبور که به بسیاری از آثار تألیفی منتشر شده در زمان حاضر وارد است، کتاب *اصول تسهیلگری* و ویژگیهای تسهیلگر *حلقه کندوکاو*، ایرادهایی در صورت و محتوا نیز دارد.

نکته‌یی که در مقدمه کتاب بدرستی به آن اشاره شده، این است که «فلسفه و کودک» در واقع انقلاب کپرنیکی در آموزش و پرورش است. پیش از کپرنیک، کسانی که به دستگاه ستاره‌شناسی بطلمیوس اعتقاد داشتند، بر این باور بودند که زمین مرکز عالم است و خورشید به‌همراه دیگر سیارگان، بگرد زمین می‌چرخند. کپرنیک این قاعده را برهم زد و این اندیشه را مطرح کرد که خورشید مرکز عالم است و زمین و دیگر سیارگان بگرد خورشید می‌گردند. این امر، انقلابی در ستاره‌شناسی بود. بهمین شیوه، در برنامه «فلسفه و کودک» نیز انقلابی رخ داده است که سراسر نظام آموزش و پرورش را دگرگون می‌سازد.

در این برنامه نوین، معلم دیگر در مرکز آموزش و پرورش یا بعبارتی، در مرکز کلاس درس قرار ندارد بلکه دانش‌آموزان و کودکان در مرکز کلاس درسند و معلم تنها نقش انگیزاننده دارد؛ آموزش تنها گونه‌یی مهارت استدلال‌ورزی است. حافظه‌محوری خطای بزرگ آموزش و پرورش است؛ آموزش، کسب مهارت عملی است، کسب دانش نیست.

تا اینجا مطالب مفید و سازنده‌یی درباره اهداف و رهیافت «فلسفه و کودک» و کاربرد آن در آموزش و پرورش ملاحظه می‌شود. ولی در پایان مقدمه کتاب، داستانی مطرح شده است که نشان از ناپختگی نویسنده در کاربرد داستان برای توضیح مطالب کتاب دارد. داستان از این قرار است:

آموزگاری در کلاس درس یک دبستان از دانش‌آموزی پرسید «جاندارن به چند دسته تقسیم

میشوند؟» دانش‌آموز گفت: «به چهار گروه». معلم گفت: «بنظرم اشتباه میکنی، ولی بشمار ببینیم». دانش‌آموز شمرد: «گیاهان، جانوران، انسانها و کودکان». معلم پرسید: «مگر کودکان انسان نیستند؟» دانش‌آموز پاسخ داد: «گیاهان، کودکان و جانوران». معلم پرسید: «پس انسانها چه شدند؟» دانش‌آموز پاسخ داد: «انسانهایی که قلبشان مملو از عشق و محبت بود، در گروه کودکان ماندند و دیگران نیز در گروه گیاهان و جانوران قرار گرفتند». (نویسنده ناشناس)

گفته‌اند که کاربرد داستان در توضیح مطالب «فلسفه و کودک» میتواند مفید باشد، ولی نه هر داستانی و نه در توضیح و تفسیر هر مطلبی. در این داستان چندین نوع مغالطه وجود دارد. نخست اینکه، در آغاز دسته‌بندی نادرستی از جانداران بدست داده میشود. دوم اینکه، کودکان بعنوان نوع برتری از انسان، حیوان و گیاه عرضه میشوند که در آن غلو (گرافه‌گویی) وجود دارد. سوم اینکه، انسان و گیاه را فاقد عشق و محبت شناسانده است. علاوه بر این ناسازواری منطقی که در داستان وجود دارد، جنبه احساسی و القایی داستان نیز بیش از حد معمول است. داستان بیشتر احساس‌برانگیز است تا خردبرانگیز و این خلاف هدف برنامه «فلسفه و کودک» است.

از اینجا چنین بر می‌آید که دو ویژگی اصلی داستانهای «فلسفه و کودک» این است که این داستانها نخست باید سازگاری منطقی داشته باشند و اجزای داستان با هم بخواند و دیگر اینکه، باید تفکربرانگیز باشند نه اینکه با تحریک احساسات و عواطف مخاطب بخواهند مطلبی را هرچند درست و حقیقی، القا کنند. این دو ویژگی در داستان مورد بحث اساساً ملاحظه نمیشوند.

پرسی که در فصل نخست کتاب مطرح میشود این است که نقش معلم در آموزش «فلسفه و

کودک» چیست؟ معلم «فلسفه و کودک»، با معلم سنتی و عادی تفاوت دارد. او نه یک بزرگسال مقتدر است و نه گنجینه پاسخهای درست به پرسشهای درسی، بلکه راهبر بحثهای کلاس است و به کرامت انسانی دانش‌آموزان یا فلسفه‌ورزان احترام میگذارد. معلم برای اینکه بتواند کلاسهای «فلسفه و کودک» را پیش ببرد، باید بتواند بحثهای فلسفی در کلاس را اداره کند و برای اداره این کلاسها باید آموزش لازم را دیده باشد.

در ادامه، یکی از اصول اساسی، یعنی پایبندی به تفکر تأملی که کتاب بر پایه آن استوار شده و اهمیت ویژه‌ی دارد را بررسی میکنیم.

تفکر تأملی که در اینجا محل ایراد و انتقاد است، اساس دیدگاه یادگیری «فلسفه و کودک» را تشکیل میدهد و دیویی آن را وارد حیطة آموزش تفکر به کودکان کرده است. تفکر تأملی در برابر تفکر عادی قرار دارد و اینگونه تعریف میشود: «در نظر گرفتن فعال، مستمر و دقیق هر اعتقاد یا شکل خاصی از دانش، در سایه اصولی که آن را پشتیبانی میکند و نتایج بعدی‌یی که بوجود می‌آورد» (ص ۲۰). در این تعریف، عمل مستمر کندوکاو مورد نظر است؛ منظور عملی است که در آن فکر دارای نظم است و میتواند با دقت قضاوت کند.

عمل مستمر کندوکاو دارای نظم و دقت در قضاوت، تعریفی بسیار کلی از تفکر بدست میدهد که تقریباً در مورد هر فیلسوف و هر دستگاه فکری‌یی صدق میکند. این تعریف و تعریفهای مانند این را در آثار فلسفه ایرانی بوضوح میتوان دید. تفکر، برای نمونه، در آثار فارابی تا ملاصدرا، تفکر مبتنی بر منطق صوری، استوار بر اصول اساسی و دارای نظم با آغاز و انجام مشخص و معین، است. علاوه بر ایراد کلی بودن تعریف مزبور، ابهامی نیز در مورد اصولی که از تفکر پشتیبانی میکنند، وجود دارد. دیویی و همچنین نویسندگان کتاب که به نقل از

وی میپردازد، درباره این اصول بحث نمیکنند. بنظر میرسد این اصول واضح و مسلم فرض گرفته شده‌اند، حال آنکه وضع از این قرار نیست.

در هر دستگاه علمی و فکری، اصول اساسی‌یی وجود دارد که با دستگاه‌های فکری و علمی دیگر تفاوت دارد. اصول اساسی‌یی که دیویی از آن سخن میگوید، همان اصول اساسی علم جدید هستند که مبتنی بر دستگاه علمی معاصرند. این اصول عبارتند از: اتکا به تجربه حسی در علم و اصول منطقی و ریاضی. وانگهی، این اصول تعریف‌ناپذیر و بعبارت دیگر، غیر استدلالی و غیربرهانیند. اینکه جهان خارج وجود دارد، تجربه حسی قابل اتکاست؛ اصول منطقی و ریاضی در همه جهانهای ممکن صادقند. اینها مسائلی نیستند که با استدلال و برهان بشود آنها را اثبات کرد. بهمین شیوه، اصول اساسی در فلسفه اسلامی نیز قابل تعریف نیستند و نمیتوانند استدلالی باشند، هرچند روش فلسفه‌ورزی سراسر استدلالی است. فلسفه اسلامی، از فارابی تا ملاصدرا، مبتنی بر اصول منطق صوری و دین است. اصل امتناع تناقض در منطق استدلالی نیست، به این معنی که انکار و رد آن سراسر دستگاه علم و منطق عادی را فرو میریزد. این اصل باید بعنوان یک اصل موضوعه پذیرفته شود. البته، نقض اصل امتناع تناقض محال نیست، ولی اگر این اصل را نقض کنیم، آنگاه باید دستگاه علمی سراسر دیگری را مبتنی بر اصل جدید استوار کنیم؛ درست مانند اینکه کسی بپرسد در بازی فوتبال چرا زدن توپ با دست خطاست. در مقابل، باید پاسخ داد که یکی از اصول اساسی بازی است که قابل تعریف نیست. از سوی دیگر، اگر این اصل رد شود، بازی سراسر دیگری بوجود می‌آید که نام دیگری هم باید بر آن نهاد.

در حوزه دین هم اصول موضوعه‌یی وجود دارد که قابل استدلال و رد و نقض نیست؛ اصلهای اساسی‌یی همچون «خدا وجود دارد»، «جهان پس از مرگ وجود دارد»، ... . اصلهایی از این دست،

میتوانند محل استدلال فلسفی و عقلی باشند ولی رد و نقض آنها سراسر دستگاه شناختی دین را در هم فرو میریزد؛ همانگونه که در علم، رد و نقض اعتبار تجربه حسی سراسر دستگاه معرفتی علم را در هم فرو میریزد.

ازاینرو باید خاطر نشان کرد که بحث فلسفی در دین با بحث فلسفی در علم، و شیوه تفکر در فلسفه ایرانی و فلسفه علمی، از اساس متفاوت است. زمانی

که اصول اساسی و قواعد بازی دگرگون میشود، شیوه تفکر نیز تغییر میکند. این مطلبی است که نویسنده کتاب *اصول تسهیگری و ویژگیهای تسهیگر حلقه کندوکاو* از آن غافل بوده و تنها به نقل قولی کلی از دیویی درباب تفکر تأملی (تعریفی بسیار کلی و مبهم) بسنده کرده است. این اصول نیازمند آن است که از چشم‌انداز فلسفه و کودک از نو تعریف و پی‌ریزی شوند.

Facilitating Principles in Philosophy and Children

Corresponding to Islamic Thought

16

Iman Dindar Isfahani*

Today philosophy for children is an issue that has drew the attention of different communities to itself, for through this program it is possible to impart various teaching to children, and bring them up with creative and critical thinking. In Iran this program initiated by Sadra Islamic Philosophy Research Institute (Siprin) in 1994, following which it proceeded to work out an Iranian version of this philosophical program. The present article makes an attempt to give an account of the program of philosophy and children in the following sections: 1- tutor, 2- time table, 3- environment, 4- method of beginning discussion, 5- thinking, 6- method and form of presentation, 7- content. In this paper the authors seeks to deal with the notion of tutor as a facilitating role in detail. This program have been formulated formally in the West and it is possibly tinged with Western ideas, so it requires to

be localized and consorted with native culture, namely Iranian tradition. Moreover, Islam has reiterated the intellectual upbringing of man and there are sufficient Islamic resources which contain certain principles, methodology, content, etc. on the basis of which one can work out an indigenous program consorted with its culture. The present work is based on a library work and is regarded as a small example of the present capacity.

Key words:

philosophy and children
facilitating principle
intellectual upbringing
Islamic- Iranian culture

---

* M.A. in Islamic Philosophy, University of Qom, Qom, Iran, Iman1404@gmail.com

A Comparative Study of Iranian Models of Education and other Schools of Education

Ali Akbar Nasiri¹ and Haniyah Shabani²

The concept of education and man are concomitant concepts. That is to say, wherever man begins to live, the issue of education came into being. The necessary role of education in human life is an inevitable and evident fact. The authors of the present article intend to explain the views of the two Iranian-Islamic philosophers, namely Suhrawardi and Mulla Sadra concerning the models of education. Philosophical anthropology in Suhrawardi's philosophy enjoys an important place, and it is impossible to provide education without sufficient knowledge of man. Accordingly, in his view the first step is to attain self-knowledge. Subject gives meaning to any kind of knowledge that enters the mind. Thus knowledge is determined on the bases of certain internal intuitions and man is brought up through his rational faculty following which one can form certain pattern to contain his knowledge. Suhrawardi seeks to connect reason and gnosis so that in the light of which man can get proper education and attain the station of lordliness. But Mulla Sadra maintains that perceptual activity of the soul-

directly or indirectly- begins through the senses. Soul by nature lacks any kind of knowledge. On the one hand, man can earn knowledge through confronting with objective and sensible things. On the other hand, by means of his faculty of imagination can attain the reality of the matters. It is provided that the faculty of imagination follows the right path in the light of the growth of reason and thought. Apart from his common ground with Suhrawardi, Mulla Sadra refers to his doctrine of the substantial motion according to which the soul can ascend from the lowest level to his highest substantial level. Suhrawardi's intuitionism and Mulla Sadra's belief in substantial motion of the soul constitutes the most important distinction between the views of these two great philosophers.

Key words:

teaching
training
educational method
Mulla Sadra
Suhrawardi

1. Assistant Professor, Department of Philosophy and Islamic Kalam, University of Sistan and Baluchestan, Sistan and Baluchestan, Iran, draliakbarnasirii@gmail.com
2. M.A. student (corresponding author), Department of Philosophy and Islamic Kalam, University of Sistan and Baluchestan, Sistan and Baluchestan, Iran, goleandooh@gmail.com

Meditative Thinking in a Research Circle of Teaching Program of “Philosophy and Children”

Laya Raimzadeh,¹ Masumeh Samadi,² and Fahimeh Ansarian³

Meditative thinking is considered to be an intellectual, moral, emotional and normative skill, based on validation and active participation in a society along with a bit concern for the expansion of public good which alongside the critical and creative thinking can pave the way for the growth of intellectual analysis power. Thankful, normative, emotional, active, and sympathetic thinking are among the components of meditative thinking in a society. To change and promote the students beliefs in the phenomenon of meditation is an undeniable necessity and facilitating missions for the psychological well-being and intellectual growth of students in the research circles.

The present article aims at defining the meditative thinking in research circle of teaching of philosophy and children, based on certain relevant sources. Research

methodology of the work is analytic-descriptive of theoretical foundations for explaining the concept of meditative thinking, its use in promoting this kind of thinking in research circle of teaching philosophy and children. The sample for this analysis is selected under two pre-conditions of being new and fundamental and collected sources from the libraries.

Key words:

meditative thinking
research circle
teaching philosophy and children

-
1. PhD student, philosophy of education, Islamic Azad University, Science and Research Branch, Tehran, Iran, layarahimzadeh@gmail.com
  2. Associate Professor (corresponding author), Research Center for Educational Studies, Tehran, Iran, fsamadi30@yahoo.com
  3. Assistant Professor, Islamic Azad University of Central Tehran Branch, Tehran, Iran, f.ansarian110@yahoo.com

Teaching Conservation of Environment to Children

(with Reference to Religious Teachings)

Esmail Kharestani*

Developing necessary outlook, values, commitment, and skills for the sake of conserving environment usually begins from the childhood. Teaching seems to be most important and effective ways for enhancing people's awareness of the environmental problems, and this may bring in its wake a kind of positive and lasting change in one's behavior in conserving the environment. If teaching the environment begins from childhood then certain changes may occur in their views, awareness, and skills following which they can practically proceed to conserve the environment and use their resources properly. The present study aims at analyzing the teaching of environment in an analytic- descriptive method to children with reference to religious teachings. In this research after referring to certain works on this topic, the author presents its definitions and specific terms in his research work, then proceeds to study the following issues: the place of environment, the importance of

conserving environment, teaching, the main domain of environment, the necessity of teaching environment, philosophy of teaching environment, aim of teaching environment, impact of untainted environment upon man, and the necessary of teaching children for conserving the environment. The main conclusion of this study is that teaching the protection and conservation of the environment in childhood will lead to their active participation in conserving environment in later years.

Key words:

environment
teaching
children
aims
necessity

---

* PhD student, philosophy of education, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran, kharestani57@yahoo.com

*Iranian Disposition of the Transcendent Philosophy
and its Application to the Fundamental
Transformation of Education*

Nawab Moqarrabi*

A great deal of research works have been carried out so far on the Transcendent Philosophy which symbolizes Iranian philosophy. But in spite of all these efforts still a basic question remained unnoticed, that is, what is the Iranian disposition of Mulla Sadra who seems to be the last systematic and paradigm maker of the history of Iranian philosophy? What is the specific and essential feature of Mulla Sadra that sifts him from other philosophers of different cultures? On the other hand, it is a fact that if the Transcendent Philosophy is supposed to come out of the shelves of the libraries and play an effective role in people's daily lives, it should be able to bring about a fundamental change in education, i.e. change in philosophical approach towards education, instead of

grappling with certain useless and sterile theoretical discussions

This paper is an attempt first to revise the salient features of Mulla Sadra's Transcendent Philosophy, and then proceed to apply it to certain new teaching programs like that of philosophy and children which has totally a different attitude towards education in Iran and the world.

Key words:

Transcendent Philosophy
Iranian disposition
change in teaching
philosophy and children
Oriental wisdom
selectivistic methodology

---

* PhD in philosophy of religion, Islamic Azad University, Isfahan Branch, Isfahan, Iran, nawabmoqarrabi@gmail.com

A Critical Analysis of the Program of Spirituality for Kids in USA and its Kabbalah Principles

11

Zaynab Barkhordari¹ and Sodeh Jafari²

The project of spirituality for kids as an educational method is founded by Karen Berg in USA. This method is rooted in Kabbala principle and affiliated to Jewish mysticism. According to this doctrine all kids in the world regardless of their religions should have some kind of spiritual experience. Thus the founders of this movement do not bother if the majority of their addressees are Muslim or Christian, and it has no effect on the movement of spirituality for kids, for they hold that its gate is open to everyone. That is to say, the proponents of this program go beyond religions and consider their principles in general as a spiritual gift, and are of the view that kids have right to utilize the spiritual treasures of the worlds.

At present the program of spirituality for kids have been translated into several languages and is about to reach other countries. So it is the duty of the researchers of this field to carry out a serious study of

the principles and sources of this movement and make an assessment of this trend before taking up similar activity in Iran even by its founders. The present article is a scientific work intending to introduce the principles of spirituality for kids and also make a critical assessment of this movement without referring to its feasibility in Iran.

Key words:

spirituality
spirituality for kids
Kabbala
inner light
Karen Berg

1. Associate Professor (corresponding author), Department of Philosophy and Islamic Kalam, University of Tehran, Tehran, Iran, barkhordariz@ut.ac.ir

2. M.A. student of philosophy and Islamic Kalam, University of Tehran, Tehran, Iran, Jafari_so@ut.ac.ir

insert the related caption above it. Be sparing in the use of tables and ensure that the data presented in them do not duplicate results described elsewhere in the article.

References

- **Citation in text:** Please ensure that every reference cited in the text is also present in the reference list (and vice versa). Citation of a reference as 'in press or forthcoming' indicates that the item has been accepted for publication.
- **Web references:** Authors are required to provide the full URL and the date when the reference was last accessed. Web references should be included in the reference list.

Reference Style

- **Text:** Citations in the text should follow the referencing style detailed in *Publication Manual of the American Psychological Association* (Sixth Edition, ISBN 978-1-4338-0561-5).
- **List:** References should be arranged first alphabetically and then further sorted chronologically if necessary. More than one reference from the same author(s) in the same year must be identified by the letters 'a', 'b', 'c', etc., placed after the year of publication.

Examples:

Reference to a journal publication:

Asghari, M., Gholami, P., & Emami, R. (2018). Mulla Sadra and self-knowledge. *Kheradname-ye Sadra*, 84, 42-43.

Reference to a book:

Akhlaghi, M., & Mehran, F. (2019). *Mulla Sadra and self-knowledge*. (2nded.). Tehran: Sadr Publications, (Chapter 4).

Reference to a chapter in an edited book:

Akhlaghi, M., & Mehran, F. (2019). Mulla Sadra and self-knowledge. In A. B. Mohammadi & F. Taheri (Eds.), *An introduction to Transcendent Philosophy* (pp. 232-257). Tehran: Sadr Publications.

Reference to a website:

Mulla Sadra and self-knowledge. (2017). http://www.mullasadra.org/new_site/English/index.htm/ Accessed 22 June 2018.

Reference to a conference paper or poster presentation:

Akhlaghi, M., & Mehran, F. (2019). Mulla Sadra and self-knowledge. Paper presented at Mulla Sadra Conference (11th edition), Tehran, Iran.

Supplementary Data

The journals welcome audio, video, multimedia and other supplementary material to support and enhance the submitted reports of scientific research. All submitted files should be properly labeled so that they directly relate to the file's content.

Paper Submission

- Authors are recommended to submit both the Word and PDF formats of their papers through the website of each journal to the following address:
  - Quarterly of *Kheradname-ye Sadra*: kherad.mullasadra.org
  - Quarterly of *History of Philosophy*: hop.mullasadra.org
  - Biannual Journal of *Philosophy and Children*: pac.mullasadra.org
- In case the authors cannot use the submission links, they can email their papers to siprin@mullasadra.org. Authors are required to type "related to the Journal (name of the journal)" in the subject section.

- Key terms (a maximum of 10 words in alphabetical order)
- Introduction
- Body
- Method
- Results
- Discussion
- Suggestions for further research
- References

- The abstract should include the purposes, method, main findings, and results of the study.
- The journals accept papers in the MS Word format. Manuscripts should not exceed 7000 words (including references, appendices, etc.). The manuscript should be justified and single-spaced with wide margins on one side. Authors are advised to use a Times New Roman font size of 11. Each new paragraph should be clearly indented. All tables and figure captions should appear on separate pages at the end of the manuscript, and all pages should be numbered consecutively.
- English translations of the title, abstract, and key terms of the paper must be given in a different page.
- The title of the paper and the author's name and surname, academic rank, and affiliation must be written in English on a separate page. The author is required to provide their home/work address, mobile number, and email address on the same page. The English version of the author's name will appear in the target journal as given in this page.
- Authors need to clearly indicate who will handle correspondence at all stages of refereeing, publication, and also post-publication. Contact details must be kept up-to-date by the corresponding author.
- All rules of punctuation and capitalization must be observed in the writing of the articles.
- Authors are expected to consider carefully the list and order of authors before submitting their manuscripts and provide the definitive list of authors at the time of the original submission. Any addition, deletion or rearrangement of author names in the authorship list should be made only before the manuscript has been accepted and only if approved by the journal Editor.

Article Structure

Subdivision-numbered sections: Divide your article into clearly defined and numbered sections using 1.1 (then 1.1.1, 1.1.2, ...), 1.2, etc. The abstract is not included in section numbering. Any subsection may be given a brief heading appearing on a separate line.

Introduction: State the objectives of the work and provide an adequate background, avoiding a detailed literature survey or a summary of the results.

Literature Review

Research Questions

Material and Methods: Provide sufficient details to allow the work to be replicated.

Results: Results should be reported concisely and precisely.

Discussion: This section should discuss the significance of the results of the work, not repeat them. Authors can also combine the Results and Discussion sections; however, they are advised to avoid extensive citations and discussion of published literature.

Conclusions: The main conclusions of the study should be presented in a short Conclusions section, which should not simply repeat earlier sections.

Appendices: If there is more than one appendix, they should be identified as A, B, etc.

Acknowledgements: Submit acknowledgements in the title page of the submission. In the acknowledgements list the individuals who provided help during the research.

Footnotes: Footnotes should be used very sparingly. Number them consecutively throughout the article, using superscript Arabic numbers. Do not include footnotes in the Reference list.

Tables: Tables should be submitted as editable text and not as images. They should be placed next to the relevant text in the article. Number tables consecutively in accordance with their appearance in the text and

- History of ancient philosophy
- Oriental philosophies

3. The Biannual Research-Analytic Journal of *Philosophy and Children* accepts papers in the following fields:

- Philosophy and children's spirituality (theoretical and field studies)
- Models, methods, and tools of teaching philosophy and spirituality to children

The submissions could be based on philosophical or interdisciplinary studies (education, philosophy, psychology, sociology, children's education).

Manuscript Acceptance (Preliminary Conditions)

- The submissions must meet the aims and scope of each journal. They should have been written following a well-designed research method and entail a well-established theoretical foundation, present a theory, follow a critical approach, include a comparative analysis of existing theories and ideas, or offer an unprecedented interpretation of an old or new related issue.
- The articles must be original and written on the basis of the studies conducted by the author. Where an article is found to have plagiarized other work without permission or sufficient acknowledgement, Sipur reserves the right to retract it and take appropriate legal action.
- Authors are solely responsible for the content of their manuscripts. Their publication in the journals of the Sadra Islamic Philosophy Research Institute is only intended to introduce new theories, promote exchange of ideas, and knowledge generation and, in no way, does it demonstrate the Institute's confirmation of its full content.
- The articles should enjoy logical coherence and cohesion and meet the standards of academic writing.
- If the manuscript is based on an MA thesis or PhD dissertation, the author (s) is required to acknowledge the point at the beginning of the paper in a footnote.
- The articles derived from theses or dissertations should observe the rules of the affiliated universities. Authors are required to inform the journals about such rules. The submitted papers will be accepted for the review process with the signed agreement of the thesis or dissertation advisor.
- As part of the submission process, the author is required to warrant that the paper has not been published elsewhere, either in part or whole, is not under consideration for publication elsewhere, and is not being submitted simultaneously elsewhere. The journals accept papers whose abstracts have been previously published in the proceedings of national and international seminars and conferences; however, they should not have been published in whole in the proceedings.
- Papers based on translated works are not accepted.
- The submission of a manuscript does not guarantee its publication in the intended journal. The Institute decides whether to accept, reject, or edit the submissions.
- It is the authors' responsibility to track the result of the review process.
- Authors are required to check the related existing literature thoroughly prior to submitting their papers. The journals do not publish papers on repetitious topics.

Role of the Funding Source

Authors are requested to identify who provided financial support for the conduct of the research and/or preparation of the article and to briefly describe the role of the sponsor(s), if any, in study design; in the collection, analysis and interpretation of data; in the writing of the report; and in the decision to submit the article for publication.

Formatting

All manuscripts should follow the same format and consist of the following sections:

- A clear and well-worded title
- An abstract (about 200 words)

Manuscript Submission

Guidelines for the Journals of the

Sadra Islamic Philosophy Research Institute

Introduction

The Sadra Islamic Philosophy Research Institute (Siprin) presently publishes three specialized journals. The journals only publish manuscripts in Persian; however, each issue also includes the English translations of the abstracts of the published papers. Submission of an article to any of the journals indicates full agreement with the publication conditions of the Institute and granting Siprin the sole and exclusive right and license to publish and republish the accepted papers. The submission of a manuscript is no guarantee for its publication, and the Institute is free to accept, reject, and edit the paper. Received articles will not be returned to the authors, and the rejected, retracted, or withdrawn papers will be removed from each journal's archive.

Peer Review Process

The peer review process will be completed following the steps given below:

- 1) Verification of the originality of submitted articles with duplication-checking and anti-plagiarism software
- 2) Manuscript evaluation by the editor
- 3) Review by two independent experts
- 4) Decision-making by the editorial board and editor

Any manuscript which does not meet the standards of the host journal at any stage will leave the review process at the recommendation of the editor of the journal. Authors are required to acknowledge in writing that they have observed all legal and ethical principles in the writing and publication of their manuscripts. It is emphasized that the manuscripts which have not been prepared on the basis of the guidelines provided by Siprin will not be reviewed.

Siprin Journals

1. Scientific Quarterly of *Kheradname-ye Sadra* publishes papers in the following fields in the given order of importance:
  - Mulla Sadra and the Transcendent Philosophy, Sadrian philosophers and commentators and critics of Mulla Sadra's philosophy, philosophers and philosophical schools influencing the Transcendent Philosophy
  - Islamic philosophy and wisdom
  - Islamic gnosis and *kalam*
  - Comparative studies on Illuminationist philosophical schools
2. Scientific Quarterly of *History of Philosophy* publishes papers in the following areas in the given order of importance:
  - Etymology of philosophical schools and thoughts, unity of philosophers' thoughts and philosophical schools with the social and philosophical conditions of their time, interaction of philosophical thoughts, effects of philosophers' thoughts on society and future schools of philosophy, comparative studies on history of philosophy
  - Iranian and Illuminationist philosophical thoughts
  - Philosophical historiography
  - History of Islamic philosophy

3. The editor and editorial board decide whether to accept or reject the submissions while considering the reported views of the reviewers without exercising their personal preferences.
4. The editor should choose qualified reviewers based on their field of expertise and academic experience. At the same time, the editor should carefully supervise the reviewers' job and prevent the occurrence of partial, baseless, or humiliating judgments and reviews.
5. The editor is responsible to inform the authors about the acceptance or rejection of their papers in a timely fashion.
6. The editor and the members of the editorial board cannot show, disclose or discuss the manuscript with others or use them for personal advantage prior to the publication of the paper.
7. The editor and the editorial board should not consider manuscripts in which they have conflicts of interest resulting from competitive, collaborative, or other relationships or connections with any of the authors, companies, or institutions connected with the paper.
8. The editor and editorial board members should not expect any kind of favor or flexibility in the publication of their own papers in the journal.
9. The editor will take responsive measures when ethical concerns are raised with regard to a submitted manuscript or published paper. Every act of unethical publishing behavior will be investigated, even if it is detected years after publication. If, on investigation, the ethical concern or authorship misconduct is well-founded, a correction, retraction, expression of concern or other note will be published in the journal and the indexing organizations and other related parties will be informed in an explicit, clear, and timely fashion.
10. The editor is responsible to supervise the whole processes of the edition and publication of the papers. In case any error or careless handling of the assigned tasks is observed on the part of the editorial board members, reviewers, and other journal staff, the editor should immediately issue an erratum or corrigendum in the journal and provide the required information as accurately and clearly as possible.
11. The editor and editorial board members should continually learn about the views of the authors, readers, and reviewers of the journal to optimize and modernize the publication policies, face validity, and content quality of the journal.

E. Responsibilities and Duties of Administrative Managers, Experts, Editors, and Translators

1. Administrative managers are responsible to develop a comprehensive data bank regarding the reviewers and authors of the journal with the cooperation of the editor and editorial board members and continually update it.
2. Administrative managers should record and archive the reports of the review process as scientific documents and keep the names of the reviewers of each paper confidential.
3. None of the journal staff, including the managers, experts, editors, translators, and other administrative employees, should make any move outside their own domain of responsibilities in order to interfere with the process of paper review and publication. All of them should keep the official documents and manuscript data confidential, and none of them can use the unpublished data for their personal advantage.
4. All journal staff, particularly administrative managers and editors should do their best not to deviate from norms of research ethics or ignore any publication misconduct and try to promote the overall quality of the journal.

Message of the President of the Sadra Islamic Philosophy Institute

While wishing well for all the addressees of this ethical guide, I recommend all of them not to forget God as the Supervisor of all their endeavors and provide their services to the world of knowledge and science solely for His satisfaction. May He reward them both in this world and in the other world.

Misrepresentation of involvement: Inappropriate claims to authorship and/or attribution of work where there has been no significant contribution or the denial of authorship when an author has made a significant contribution.

C. Referee Responsibilities

1. To inform the journal's office immediately after receiving a paper for the review process about accepting the review offer or rejecting it due to their unfamiliarity with the paper's subject area, their involvement in the publication of the paper or their personal relationships with the author/s.
2. To study and analyze the papers accurately in terms of content and format and announce their strengths and weaknesses in an explicit but constructive manner.
3. To judge the manuscripts objectively based on scientific proofs and sufficient reasoning and in a timely fashion. Reviewers should not involve any kind of personal, professional, racial, religious, etc. prejudice in their judgment.
4. To read the whole manuscript meticulously and do not decide about the acceptance or rejection of a paper only based on reading a part of it.
5. To check and report any shortcomings in terms of citations, quotations, and accurate provision of bibliographical data regarding the source materials.
6. To inform the editor if a manuscript contains or appears to contain plagiarized material or falsified or manipulated data or bears any similarity to another manuscript either published or under consideration by the journal.
7. Not to correct, modify, or rewrite the manuscript based on personal taste.
8. To treat the manuscript as confidential and not to show, disclose, or discuss it with others except where specific scientific advice may be sought. Reviewers are also obliged to ensure that all unpublished data, information, interpretation, and discussion in a submitted paper remain confidential. They cannot talk about them to anyone prior to the publication of the paper or use them to their own advantage or to the disadvantage of others. After the publication of the articles, reviewer cannot disclose any details other than those in the published paper.
9. Reviews should be conducted objectively. Personal criticism of the author is inappropriate. Reviewers should express their views clearly with supporting arguments and avoid mixing the review process with the criticism of the content.
10. Reviewers cannot assign another individual to evaluate the paper. In case of seeking minor assistance from another person, they should inform the journal's editorial office of the exact personal data of the contributor.
11. A Reviewer should never communicate directly with the author of the paper under the review process. Any contact with the author/s will be made through the journal's editorial office.
12. The anonymity of reviewers is strictly preserved from the authors, unless a reviewer voluntarily signs their comments to authors.
13. In case a reviewer is unable to complete their report on a paper, they should inform the editorial office as soon as possible so that the reviewing process is not delayed.

D. Editor and Editorial Board Responsibilities

1. The editor and members of the journal's editorial board are chosen from among the experienced experts and authorities of related fields, and they should perform the assigned responsibilities while observing the principles of truth-seeking, justice, objectivity, professional ethics, and others rights. They should also be ready to respond to any potential questions and ambiguities.
2. The editor and editorial board should try their best in order to promote the quality of the journal and introduce it to the related national and international academic centers.

B. Author Responsibilities and Obligations

1. The submitted paper should be related to the main theme of each journal and has been written and formatted in accordance to the journal's standards.
2. The submitted paper should report on a study conducted based on an original and well-established research method. It should include a theory, follow a critical approach, provide a comparative analysis or a new interpretation of related issues, enjoy logical coherence, and observe the APA principles in format.
3. The paper should be the outcome of a study carried out by the author/s. Extreme care must be exercised in the correct reporting of the data, the obtained results, and the drawn conclusions and citing the used references.
4. Authors are solely responsible for the originality and authenticity of the content of their papers.
5. Copyright materials can only be published with the written and signed consent of their original owners.
6. Submission of an article implies that it has not been published previously (in part or whole), and that it is not under consideration for publication elsewhere.
7. Submission of a paper which is the modified version of previous published materials by the author will be considered as an instance of self-plagiarism, which is not approved by Siprin.
8. In case a paper is multiple-authored, all authors are required to acknowledge their written consent as to the publication of the paper. All the authors are responsible for the content of the paper. If the paper has been derived from a thesis, dissertation, or research project, it should be acknowledged in a footnote on the first page of the paper.
9. Authors are asked to provide contact details and academic affiliations for all co-authors and clearly identify who the corresponding author will be.
10. Authors are encouraged to include a declaration of any conflicting interests.
11. The submission of a paper implies that the author has obtained the consent of all parties who have made a substantial contribution of any kind to the article.
12. In case authors observe any kind of error in their papers, they are required to inform the journal at most one month after its publication so that the journal can publish an erratum or corrigendum.
13. Authors are advised to keep a copy of their submitted papers and the related raw data for one year after its publication in their journal of interest in order to be able to respond to the readers' potential questions and criticisms.
14. Authors are obliged to observe all the principles of research and publication ethics. If at any stage of the review process, the reviewers observe any case of deviation from such principles, as given below, the paper will be removed from the review process.
  - **Plagiarism:** The deliberate or undeliberate wrongful appropriation and stealing and publication of another person's language, original thoughts and ideas, or expressions and passing them off as one's own.
  - **Ghostwriting:** Employing someone else to do the research and write the paper.
  - **Data Fabrication:** Reporting and presentation of unreal data and fabricated conclusions as personal findings.
  - **Data distortion:** Manipulating the research data collection instruments and tools and the research process and changing or omitting certain data so that the results of the research are rendered unreal.

Publication Ethics of the Sadra Islamic Philosophy Research Institute

The following details the rules and principles that govern all scientific, research, and publication activities and responsibilities in the Sadra Islamic Philosophy Research Institute (Siprin) in order to prevent the occurrence of any kind of intentional or unintentional academic misconduct. The Institute is committed to upholding the integrity of the work it publishes and believes that the value of academic publishing relies on everyone involved behaving ethically. This ethical guide has been developed based on a number of higher order scientific documents, such as the sanctioned laws and regulations of the Ministry of Science, Research, and Technology and the Iranian Commission for Evaluation of Scientific Journals, the rules and administrative experiences of Siprin and, particularly, Qur'anic and Islamic theorems and teachings. The following points are only intended to give a broad overview of the most important principles and are not exhaustive. Evidently, if a specific principle is not directly stated in this guide, it does not mean that it should not be observed. In fact, the publication ethics of the Institute will be continually updated in the light of new experiences and in case the necessity arises.

A) General Laws

1. All the parties involved in the publication process, including the scientific board members, editors, directors, administrative experts, and authors are required to read the guide thoroughly and observe all the laws. Any kind of cooperation with the journals published by Siprin indicates the acceptance of all the regulations listed in this guide and the other legal, academic, and administrative obligations recorded in related documents. In case any individual violates the specified principles and responsibilities, Siprin will follow the necessary legal and ethical procedures.
2. Authors are solely responsible for the content of their works. The publication of a paper in Siprin's journals is only intended for promotion of exchanges of ideas and providing an optimal context for scientific innovation, and in no way does it indicate the confirmation of its content by the journal in which it is published.
3. Siprin has full authority in accepting or rejecting the papers. The submission of a paper does not necessarily mean that it will be published. Moreover, the journals hold the right to edit the submitted papers.
4. Siprin holds the sole and exclusive copyright of the accepted papers either in their original version or in their translated version.
5. The received papers will not be returned to the authors.
6. The Sadra Islamic Philosophy Institute will guarantee the protection of scientific findings of the papers before their publication and the anonymity of the referees.
7. The review process consists of four stages, as follows:
  - a) The editor will examine the paper in terms of its necessary and preliminary features and originality. The journal has a strict policy against plagiarism at this stage.
  - b) Two experts will review the paper regarding its findings and innovative ideas.
  - c) The editor-in-chief will make the final decision as to the acceptance or rejection of the paper based on the views of the referees and his/her own view in line with the guidelines developed for Iranian scientific journals.
  - d) The Editorial Board should confirm the publication of the reviewed paper.

It is emphasized that any paper that is not approved at any of the above stages will be removed from the review process under the supervision of the editor.

Table of Contents

Publication Ethics of the Sadra Islamic Philosophy Research Institute	3
Manuscript Submission Guidelines for the Journals of the Sadra Islamic Philosophy Research Institute	7
A Critical Analysis of the Program of Spirituality for Kids in USA and its Kabbalah Principles <i>Zaynab Barkhordari and Sodeh Jafar</i>	11
Iranian Disposition of the Transcendent Philosophy and its Application to the Fundamental Transformation of Education <i>Nawab Moqarrabi</i>	12
Teaching Conservation of Environment to Children (with Reference to Religious Teachings) <i>Esmail Kharestani</i>	13
Meditative Thinking in a Research Circle of Teaching Program of “Philosophy and Children” <i>Laya Raimzadeh, Masumeh Samadi, and Fahimeh Ansarian</i>	14
A Comparative Study of Iranian Models of Education and other Schools of Education <i>Ali Akbar Nasiri and Haniyah Shabani</i>	15
Facilitating Principles in Philosophy and Children Corresponding to Islamic Thought <i>Iman Dindar Isfahani</i>	16

In the Name of God

***Instructional, Analytic, and Research Biannual Journal of
Philosophy and Children***

Volume 5, Number 3, Issue 19, Spring and Summer 2019

License Holder: Sadra Islamic Philosophy Research Institute

Director: Zohreh Hosseini Khamenei

Editor-in-Chief: Dr. Touba Kermani

Executive Manager: Jaleh Shamsollahi

ISSN: 2322-4215

e-ISSN: 2676-5365

Editorial Board

- Professor Seyyed Mohammed Khamenei, *President of the Sadra Islamic Philosophy Research Institute*
- Gholamhossein Ibrahim Dinani, *University of Tehran*
- Gholamreza A'awani, *Shahid Beheshti University*
- Reza Dawari, *University of Tehran*
- Ahad Faramarz Qaramaleki, *University of Tehran*
- 'Abdulrazzaq Hesamifar, *Imam Khomeini International University*
- Ali Naqi Baqershahi, *Imam Khomeini International University*
- Ghasem Pourhasan, *Allameh Tabataba'i University*

Address: Building #12, Sadra Islamic Philosophy Research Institute, Imam Khomeini Complex, Resalat Exp., Tehran, Iran. P.O. Box: 15875/ 6919

Fax: (+98 21) 88493803

Subscription and Order: 88153594

Website of Sadra Islamic Philosophy Institute: www.mullasadra.org

E-mail of Sadra Islamic Philosophy Institute: SIPRIn@mullasadra.org

Website of Philosophy and Children Department: www.pac.org.ir

E-mail of Philosophy and Children Department: info@pac.org.ir

Biannual Journal of Philosophy and Children is indexed in the Islamic World Science Citation Center (ISC), Noormags and Magiran.